

Sygn. akt V CZ 78/21

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marcin Krajewski

SSN Marcin Łochowski

w sprawie z wniosku A. P. M.

przy uczestnictwie I. P., A. P., A. S. - następca prawny zmarłej J. S. i Y. S. -
następca prawny zmarłej J. S.

o stwierdzenie nabycia spadku po X. P.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 26 listopada 2021 r.,

zażalenia uczestników postępowania A. S. i Y. S.

na postanowienie Sądu Okręgowego w C.

z dnia 29 lipca 2021 r., sygn. akt VI Ca [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 29 lipca 2021 r. Sąd Okręgowy w C. odrzucił skargę kasacyjną, wniesioną w imieniu uczestniczki postępowania J. S. od postanowienia z 16 lutego 2021 r. Sądu Okręgowego w C.. Sąd Okręgowy przyjął, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna, ponieważ uczestniczka postępowania zmarła 15 marca 2021 r. Z tego powodu udzielone pełnomocnikowi pełnomocnictwo wygasło zgodnie z art. 96 k.p.c. i brak ten nie mógł być uzupełniony.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w C. wnieśli następcy prawni uczestniczki postępowania J. S., zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie. Zarzucili naruszenie przepisów prawa procesowego: art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 180 § 1 pkt 1 k.p.c. oraz art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na podstawie art. 96 k.p.c. śmierć strony (w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. uczestnika postępowania nieprocesowego) skutkuje wygaśnięciem udzielonego pełnomocnictwa, a pełnomocnik jest uprawniony do działania aż do czasu zawieszenia postępowania. Upoważnienie ustawowe do działania pełnomocnika procesowego do czasu zawieszenia postępowania istnieje w interesie nieujawnionych następców prawnych zmarłego mocodawcy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2006 r., I PK 143/05). W czasie do zawieszenia postępowania pełnomocnik nie może podejmować wszelkich czynności objętych zakresem pełnomocnictwa procesowego (art. 91 k.p.c.), a jedynie te, które są niezbędne do zawieszenia postępowania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 lipca 1997 r., II CKN 287/97 i z 14 listopada 2008 r., I CZ 86/08). Do takich niezbędnych czynności można należeć złożenie zażalenia na postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania, mimo że istniały podstawy do jego zawieszenia z uwagi na śmierć strony (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 sierpnia 1975 r., II CZ 114/75). Wyłączone jest w takim wypadku wnoszenie środków odwoławczych, a także skargi kasacyjnej od wydanego w sprawie wyroku lub postanowienia.

Nie budzi wątpliwości, że postanowienie Sądu Okręgowego w C. z 16 lutego 2021 r. z uzasadnieniem doręczono 15 marca 2021 r. pełnomocnikowi uczestniczki postępowania J. S. (k. 103), umocowanemu do działania w jej imieniu we wszystkich instancjach (pełnomocnictwo do reprezentowania uczestniczki postępowania k. 42), który 14 maja 2021 r. wniósł skargę kasacyjną w jej imieniu (k. 118). Bezsporne jest też, że 25 marca 2021 r. zmarła uczestniczka postępowania J. S. (k. 120). Zatem w dniu wniesienia skargi kasacyjnej uczestniczka nie miała już zdolności sądowej (art. 64 § 1 k.p.c.), przysługującej osobie fizycznej od urodzenia do śmierci. W konsekwencji odrzucenie skargi kasacyjnej uczestniczki

postępowania J. S. było uzasadnione w świetle art. 398⁶ § 2 k.p.c., ponieważ skarga ta była niedopuszczalna.

Kwestie podniesione przez następców prawnych zmarłej uczestniczki postępowania w zażaleniu dotyczące braku wiedzy i świadomości pełnomocnika uczestniczki postępowania w dacie składania skargi kasacyjnej są irrelewantne dla bezskuteczności wniesionej w jej imieniu skargi kasacyjnej. Ocena, czy i w jakiej formie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. może zostać odniesiony do biegu terminu do wniesienia skargi kasacyjnej dla jej następców prawnych, wykracza poza zakres niniejszego rozstrzygnięcia.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.